

CENA NAROCNINI:	
Za eno leto	\$2.00
Za pol leta	1.25
Za ZDA.	3.00

Edinost

EDINOST
 206 Adelaide St. W.
 Toronto, Ont.
 Entered as second class matter at
 the Post Office Dept. Ottawa.

Vol. 2 No. 25 Price 5. TORONTO, ONTARIO SUBOTA, 10 JULIJA, 1943. Cena 5c. Leto 2. Štev 25.

Zvitost delodajalcav z industrijsko institucijo

POLOŽENA JE PODLAGA ZANADALJEVANJE K POPOLNI ENOTNOSTI UNIJSKEGA POKRETA

St. Catharines — Nad sto enajst unijskih delegatov in predstavnikov 45 unijskih lokalov Niagara okrožja, se je zadnje nedeljo v juniju zbralo na konferenčni sestanki, ter odločno obsodilo zavajevalno protunijsko gonjo z strani imenoma "Niagara Industrial Relation Institution".

Konferenco je sklical okrajni odbor Trade and Labor Council, kateri se so vdeležili predstavniki od A.F.L., C.I.O. in C.C.L., kar je docela predstavljalo unijski pokret Niagara okrožja.

Pat Sullivan, podpredsednik C.C.L. je na večernem zasedanju med drugim omenil: "Na tej konferenci položena je značilna podlaga in z usvojenimi predlogi in se moramo zalagati da se doseže popolna enotnost unijskega pokreta v deželi."

S ozirom na omenjeno Institucijo, je pa pripomnil: "Sestav dotičnega načrta kot način gonje proti unijskega pokreta, je zvit in dosega mu pač ni primeru glede njegove zvitosti. Zato ni nič čudnega, če mu je deloma oče, senator J. Bench. Kajti ta načrt je zvit preteve, kot način za proti unijsko gonjo, toda skrbno in previdno preračunana.

KRIZA V LETALSKI INDUSTRIJI

Montreal — Unijski lokal 712 International Association of Machinist, je naslovil nujno poslanico v Ottawa glede potrebne posvetovanja z unijskimi predstavniki, ministra municije in zalog, ministra za delo in nacionalnega vojnega odbora v zadevi pritožb delavcev in delavk letalske industrije.

Posebno je naraščajoče nezadovoljstvo med delavci zaradi živilskega bonosa, kateri v nekih slučajih ni izplačan od lanskega leta, ravno tako pa poravnanim mezdne lestvice sorazmerno napram naraščajoči ceni živilskih potrebščin.

Jean Per, ravnatelj omenjenega lokala, je obtožil Department za delo v Ottawa, ker je odklonil kooperacijo in sporazum z unijskim predstavništvom. Mesto kooperacije in dobrega sporazuma v vladinih departmantih za delo, so le debate o nameščenci s ozirom na delavske pritožbe v industriji. Toda imenovanje posameznih državnih namestencev, ne bo odpravilo nedostupljivih razmer v industriji, ampak leži odgovornost na vladi, ki odlašala priznati enkrat pravičen zakon v tem oziru in sorazmerno poravnati nezadostno delavsko mezdo naspram draginji za življenjske potrebščine in vojnih davkov.

Večina rudarjev se povrnilo na delo

Pottsgurgh - Glasom tukajšnjih poročil, večina rudarjev se je povrnilo na delo iz dolgo časne stavke. Z stavko je bilo prizadetih precejšnje število premogovnih rudnikov že dalj časa. Rudarji so vztrajali pri svojih zahtevah za zvišanje mezdne lestvice, ter gotovo tudi vsaj delno poravnala zahteve rudarjev.

Priznaje se v nekaj dneh v več rudnikov zopet normalen obrat.

njevanja o zvitosti načrta industrijske institucije, ter mobilizaciji delavcev v borbi proti vpeljevanju tega načrta, katerega ozadje je, vpeljevanje kompanijskih unijskih.

Delodajalci, oziroma industrijska asociacija ki je pred nedavnimi odprto zagovarjala kompanijske unije, je posegla za novo zvito potezo "Niagara Industrial Relation Institution", kot način proti delavskim unijskim.

Delavci in delavke brez izjeme na vsplitev, prva naloga jim je, da so vključeni v delavski uniji, da pomagajo pri organiziranju in tudi pri propagandi za svojo unijo, a proti raznovrstne zvitosti in zavajalcev v prid kompanijskih unijskih.

Konferenca Izseljencev v Avstraliji

Sydney Avstralija — V maju se je vršila peta konferenca Zveze jugoslovanskih izseljencev v tukajšnjem mestu. Na podlagi glavnega poročila in poročil iz posameznih naselbin, nasledili so zelo važni sklepi s ozirom na tekočo vojno v podpiranju zaveznikov v borbi proti fašizmu, ter tudi podpiranju Narodne osvobodilne borbe v starem kraju. Ravno tako sprejet je splošen načrt bodočega delovanja omenjene organizacije jugoslovanskih izseljencev v Avstraliji.

Predsednik vlade Mr. Curtin, je naslovil značilno pismo Zvezinem odseku "Edinosti" v Swan, West Avstralija, ki se glasi:

"Obveščajoči Vas, da je vlada Commonwealtha dobro informirana o junaških delovanju partizanske vojske v borbi proti okupatorskih sil, katero vodijo vsi patrioti Jugoslavije in smatra njegov odpor osišču, sestavnim delom vojnih naporov Zedinjenih Narodov. Zedinjeni Narodi, poslali so pozdrave in poslanico v vzpodbudo partizanom." L

Pismo je podpisal osebni tajnik predsednika vlade, Mr. W. Tonkin.

Smrtna nesreča Sikorskega in drugih

London - General W. Sikorsky, predsednik zamejne vlade in glavni poveljnik poljske armade, se je smtno onesrečil v zrakoplovni nesreči nedaleč Gibraltarja na sredozemnem morju, vred z drugimi 15 višjih in nižjih vojaških častnikov, vključujoč njegova hči Mrs. Sophie Lesniowsky.

Sikorski se je ravnokar povrnil iz pregledovanja poljske armade ki je vtaborjena nekje v Iranu, ker je kakor omenja poročilo imel tudi pregovore glede invazije evropskega kontinenta z zavezniškimi vojaškimi krogi, kjer da bo sodelovala tudi poljska armada. Pri poletu z zrakoplovom "Liberator" iz Gibraltarja je pa prišlo do nesreče in letalo je tresčilo ob tla le 300 jardov od obrežja, pri čem je 15 oseb izgubilo življenje. Rešil se pa je edino pilot omenjenega letala, toda z poškodbami in se nahaja v bolnišnici.

Kako je prišlo do nesreče poročilo neomenja v podrobnosti.

SOVJETI SO PRAZNOVALI "DOMINION DAY"

Kuibišev — Prvi julij je državni praznik, oziroma rojstni dan Kanade, katerega so praznovali vred z kanadskim poslanikom L. D. Willgress v Sovjetski Uniji, visoki predstavniki tako Sovjetske Unije, kakor tudi diplomatski predstavniki drugih držav.

Pregled bojnih crt proti fasizmu

RDEČA ARMADA DALA JE NAGRADO NACISTIČNIM SILAM V PRVIH KORAKIH NJIHOVE OFENZIVE, KI PRESEGA UDARCE PRI STALINGRADU. NAD 13 TISOČ NACISTOV MRTVIH, VNIČENO NAD TISOČ TANKOV IN TISOČ BOJNIH LETAL. KAKŠEN ODGOVOR BODO DALI ZAVEZNIKI NA NACISTIČNO OFENZIVO NA ZAPADU

Nacistična ofenziva v teku. Prva nagrada v 36 urah nad 10 tisoč mrtvih nacističnih napadalcev, vničeno nad 200 letal in nad 700 tankov. Njihova sila se pa računa nad 190 nemških in 28 divizij njihovih salitetov. Rdeča Armada odbila napade enega za drugim in obdržala neizpremenjen položaj v prvih dneh. Kakšen naj bo odgovor že davni napovedi zavezniške invazije evropskega kontinenta.

Dolgo napovedovana nacistična ofenziva je pričela v prvih dneh julija, zavzemajoč okrog 200 milj dolžine zdaj ognjene bojne črte od mesta Orel proti Kursku in Belgorodu. Orel je približno 200 milj južnozapadno od Moskve in Belgorod kakih 50 milj iznad Harkova.

Nacistična sila računa se na celi bojni črti 190 nemških in 28 divizij njenih salitetov s ogromno zalogo vojnega materijala. Za boljše razumevanje tekočega položaja, ne smemo pozabiti vsa industrijsko proizvodnja, sirovine, živež in okrog 400 milijonov prebivalstva na evropskem kontinentu, pod oblastjo nacističnih zločincev. Če tudi je izjema v pomoči z strani prebivalstva, toda nedvomno da skoraj polovica je prisiljena delati in vzdrževati nacistično vojno mašino, ako ni docela tri četrtine.

Točasno kakor je razvidno, nacistična ofenziva je zavzela manjši obseg z ogromno rezervno materijo vojaštva in tudi vojnega materijala. Do tega zaključka pri-

demo oslanjajoč se na oficijelna poročila z dne 6 julija, da je le v 36 urah neprestane in krvave borbe, padlo nad 10.000 nacistov, ranjeno 738 tankov in 203 bojna zrakoplova. Obseg bojne črte kakor je omenjeno, je komaj 200 milj v dolžino, kar pomeni da je nacistična strategija podvzela ogromne zaloge na oskem sektorju za prodor bojne črte, način ki je vsekako drugačen od prejšnjih ofenziv.

Toda od druge strani Rdeča Armada je v prvih naskokih ob-

IZ ZAVEZNIŠKE BOJNE CRTE

Večja krdela britanskih bombnikov je bombardiralo železniški promet v Cataniji, otok Sicilijo, kakor tudi na srednjem vzhodu otok Crete. Taki poleti bombnikov so ponavljali skoraj dnevno na italijanske otoke v sredozemnem morju, pri katerih sodelujo tudi ameriški bombniki.

Iz do sadanjih poročil je sklepati, da je Ruhr industrijsko središče v Nemčiji, le kup razvalin. Zavezniški letalci so prav aktivno ponavljali svoj polet dne 4, 5 in 6 julija na francosko obrežje preko angleškega kanala.

Na Pacifiku je pa nasledila večja aktivnost ameriških bombnikov na japonski položaj pri Vila, Kolobangara otoku, Bairoku in kula zalivu, ob otoku Nove Georgije.

držala svoj položaj neizpremenjen kar potrjuje resničnost nacističnih izgub. Ni pa izključeno da ostane položaj popolnoma neizpremenjen v splošni ofenzivi.

Tembolj značilna je nacistična ofenziva na vzhodni bojni črti proti Rdeči Armadi, zaradi vprašanja zapada. Kakšna nevarnost preti z te strani? Če kakšna koli? Če da, tedaj bo ofenziva na vzhodu kratkega veka. Kajti treba bo za nadaljevanje ofenzive povrh sedajne, rezervno zalogo iz svropskega obrežja. Ako se pa zgane zapad - tedaj bo ta rezerva omejena na vzhodu.

Vprašanje je zdaj, kakšen bo odgovor zaveznikov proti nacistični ofenzivi na vzhodni bojni črti. Ali bo zapadna Evropa poleg vse priljubljenosti za invazijo, še nadalje trpeče čakala rešitve od ene strani, nacistična sila pa nadaljevala nemoteno svojo ofenzivo na vzhodu od druge strani.

To je vprašanje zdaj v ospredju, ki čaka na odgovor. Bombardiranje iz zraka, ne bo prineslo zmago nad fašizmom. Edino koordinacija zračne, kopnene in pomorske sile, je zmožna pristati na evropskem obrežju in vstanoviti drugo fronto o kateri je že pretekel rok in o kateri se toliko govori, da je le trenutek pred invazijom evropskega kontinenta. Ustanovitev druge fronte na evropskem kontinentu, je neposredna naloga zdaj, ko je nacistična sila zaposlena na vzhodni bojni črti.

BORBA V JUGOSLAVIJI

Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" iz dne 1 in 2 julija t... o borbi v Jugoslaviji poroča naslednje:

"V Hercegovini in vzhodni Bosni, naše edninice nadaljujejo z napadi na sovražnikov položaj. V Slavoniji partizani z uspehom vodijo bovrbo ob železniški progi nadaleč vasi Suho Polje, kjer so tudi iztirili tovorni vlak, pretrgali železniško progo do 20 metrov v dolžini. Drugi vlak so pa iztirili nedaleč mesta Metković.

V bližini Mitrovice potem ko je bil iztiren vlak z nasprotne strani je pridrvel natovorjen vlak z SS edinicami, ko je pa zadel na prej iztiren vlak, se je tudi ta iztiril in pri tem je večje število časnikov in vojakov ubitih.

Napram nepopolnim podatkom, so Hrvatski partizani v maju zaigrali in razstrelili 14 železniških postaj, pretrgali 5,050 metrov železniške proge, pogнали v zrak dva večja železniška mosta; vničili 597 telegrafskih in telefonskih opor in iztirili izmed že omenjenih iztirenih vlakov, štiri oklopne.

V Sloveniji Stajerski partizani, izvedli so nenadni napad na rudokope v Zagorju, vničili precej strojev in drugih priprav, vključno tri električna stroja, dve sesalji, zračni kompresor, parni kotli in dva električna transformatorja. Kot posledica tega je, obrat je popolnoma zaustavljen za daljši čas.

Na drugem kraju okupirane Slovenije po Nemcih, slovenske edininice so zmagale utrjenega sovražnika pri Osredku, Javorniku in napredujejo v pravcu Litije. Po izvedenem nalogu napada na sovražne položaje, so se povrnile brez izgub v svoje baze. Toda med potjo je prišlo do spopada z italijanskimi oddelki, pri čem so Italijani vporabljali tovrstno jništvo in zrakoplove. Pri sv. Jurju so izvedeni uspešni napadi na položaje Italijanov, pregnale jih in zaplenile prav dosti raznega orožja.

Na prejšnje izjave nemških informacijskih krogov, da je Narodna Osvobodilna in Partizanska armada izgubila v zadnjih bojih nad 12.000 mož, radio postaja "Svobodna Jugoslavija" izjavlja sledeče: "Na podlagi razpoložljivih vesti

ustanovljeno je, da so v štirideset dnevni borbi v Črnigori, Hercegovini in Sandžaku rodoljubni oddelki izgubili skupaj ubitih in ranjenih 2.000 mož.

Nadalje in sicer po porazu sovražnega obroča na sektorju Foča-Kalinovik, edinice Narodne Osvobodilne armade z uspehom nadaljujejo ofenzivo v pravcu Hercegovine in vzhodne Bosne. Odločna borba se vodi v bližini mesta Vlasenica in Sokolac.

Zadnjih 15 dni so ustaške sile srdito napadale osvobojeni teritorij v bližini Zumberka. Toda izjavljali so eden za drugim in poleg tega naše edinice so izstrelile sovražni bombnik v teh borbah, ki se še odločno nadaljuje.

V pričetku junija partizanski oddelek je razstrelil železniško progo izmed Sirac in Darovar, ter poglani v zrak železniško postajo. Na progi Zagreb-Beograd izmed Okučani in Dragalica, partizani iztirili so vlak, rastrelili nad 50 metrov železniške proge in vničili 10 vagonov s zalogami.

TEROR NA ČESKEM IN MORAVSKI

Ob priliki obiska nemškega šefa za delavstvo, Fritz Sauckel-a v Pragi, ki se je podal tja, da pospeši nabiranje moštva za prisilno delo, se je na Češkem in Moravskem začelo nabiranje delavcev v velikem obsegu.

Šef praške gestape je uvedel najstrožje nadzorstvo nad potniki na železnicah na Češkem in Moravskem. Na stotine gestapovcev vstopi na vlak, nekje na manjših postajah in začne se pregled legitimacij. Kdor ne more pokazati svoje legitimacije in svoje delavske karte, kot dokaz kje je zaposlen, mora v zapor in pozneje v koncentracijsko taborišče. To je usoda vseh onih, ki se hočejo izogniti prisilnemu delu.

Trgovci, ki imajo svoje delavnice in kot delodajalci nimajo delavskih izkaznic, dobe posebne vrste legitimacije, brez katere ne bi mogli potovati.

LADJEDELCI SE POVRNILI NA DELO

Quebec — V treh ladjedelnih se je ponovil obrat, ko se je povrnilo nad 7.000 stavkojočih delavcev, zahtevajoč večjo mezdo in znižanje plačilnih davkov.

Kot navadno delodajalci niso priznali zahteve delavcev, ampak odlašali na pregovore, na kar je končno posegla vlada v posredovanje in prevzela obrat ladjedelnih, takoj ko je prišlo do stavke. Na ta način so seveda bili tudi delodajalci prisiljeni deloma priznati zahtev

To velja za vse glavne proge in ceste, ki vodijo v Prago in druga večja mesta. Autobusi in avtomobili, se morajo ravno tako ustaviti kot vlaki in zopet morajo potniki dokazati, da so zaposleni in kje. Posledica tega je bila, da so bili že čez nekaj dni železniški vlaki prazni in ceste zapuščene. Čehi hodijo zdaj le še po stozah in po stranskih potih in kjer le morejo uporabljajo kolesa mesto avtobusov in vlaka. (JIC)

teve delavcev in podpisati kontrakt, ki je nasledil veljavno z dne 14 junija t. l.

Skupina katolikov za obrambo Dr. Mikoša

NAJSE SLISI GLAS PROTESTA PO CELEM SVETU, PROTI LAŽI FAŠISTIČNIH IN BELOGARDIJSKIH ZLOČINCEV, KI ZLORABLJAJO KATOLIŠKO VERO IN CERKEV

Dne 26 junija t.l. radio postaja "Svobodna Jugoslavija" izjavlja protestno poslanico slovenskih katolikov v obrambi Dr. M. Mikoša, na izjavo ljubljanskega škofa Dr. Gregorij Rozman z katero prepoveduje rodoljubnemu Dr. M. Mikošu vršiti nadaljno službo, ter končno odgovor na potvorbo in laž, ki jo razširjajo nakateri plačenci proti najplemenitejših slovenskih duhovnikov, Mikoša, voditelja katoliške skupine v Osvobodilni Fronti, podpisniki izjavljajo sledeče:

Fašistične zavojevalne oblasti, videč svoj neizbežen pogin, pospešujejo svoje nasilstvo. Demagoški in lašnjevo izjavljajo, da ščitijo krščansko vero, nasprotno pa za časa svoje razbojniške vojne, oropale in zlorabljale so neštete slovenske cerkve.

Novo nasilje vpeljeno proti slovencev, zlasti katolikov, očitno je, da z pomočjo belogardistov in narodnih izdajalcev, fašistična oblast je prisilila ljubljanskega škofa, Dr. Gregorij Rozman, da izda prepoved proti nadaljevanju službe Dr. M. Mikoša, Dekan škofijskega tajništva, kateri se je pridružil Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi, kot zvesti svetovalec partizanskemu vodstvu.

Vsa "krivica" ki jo je storil Dr. Mikoš je v tem, da se zaveda svo-

je dolžnosti naspram bogu in naspram domovini, obojajoč zločinstva okupatorskih sil in izdajalskih belogardistov.

Podpisani predstavniki slovenskih katolikov v "Osvobodilni Fronti" dvigamo svoj glas protesta in ga objavljamo pred celim svetom, proti italijanske zavojevalne oblasti. Ne samo da ropa in zlorablja našo vero in naše cerkve, ampak odstranjuje one duhovnike, ki so ostali zvesti sinovi svojega naroda, ter se junaško upirajo fašističnim napadalcem.

Istočasno obojamo one Slovence, kateri pozablajo na svojo dolžnost, po nalogo fašističnih oblasti, obrekujejo najplemenitejše slovenske duhovnike."

Gornji protest je podpisan po vodstvu katolikov v "Osvobodilni Fronti", sledečih predstavnikov: Dr. Bogdan Brecl, zdravnik in katoliški pravak, Dr. Marjan Brecl, T. Fajfar advokat, Franc Lesnik, tajnik Katoliške Zveze Jugoslavije; bataljonski poveljnik Narodne Osvobodilne Armade, Edvard Kobek; profesor Stefan Pavlič; pisatelj in urednik katoliškega dnevnika "Dejanje", Helen Puhar, tajnica krščanskih delavcev; učitelj Janez Stanovnik in Dr. Franc Skerl, predstavnik katoliškega študentovskega združenja "Zarja".

DA SE ZADOSTI DEMOKRACIJI IN PRAVICAM

Toronto — Nad 66 tisoč posameznikov in 260.312 članov raznih organizacij in ustanov, je podpisalo peticijo za povrnitev pravic Ukrajinskim delavskim dvoranam.

Kakor je že poročano o pričujoči rak rani s ozirom na demokratska načela državljanov in tukaj živčnega naroda v splošnem, Ukrajinske delavske dvorane takoj v pričetku tekoče vojne, so bile podvržene zakonu o zaščiti države, pod obtožbo, češ da je to "komunistična" organizacija. Njihova vrednost znaša nekih okrog 2 milijona dolarjev, katere so zbrali Ukrajinski delavci čez dolgo dobo let svojega priseljevanja v to deželo. Da je pa z strani justičnega departmanta nedoslednost tem večja, več teh dvoran je pote mprodanih Ukrajinskim nacionalistom, med katerimi so na-

hajajo elementi, kot glavna ovira proti enotnosti Ukrajincev in z tem enotnosti kanadskega naroda v splošnem, poglavitvo pa da so dali najboljšo podporo fašistični propagandi v tem oziru. Dokaz zato je očiten iz zadnjih "YES" volitev v zadevah tekoče vojne, povrh tega pa v vprašanju "samostojne" Ukrajine, ki jo menda ima tudi Hitler v načrtu.

Gornja peticija bo v nekaj dneh podnešena pred Governor-General Council. Da se pa zadosti pravici in demokratskim načelom, dolžnost veče vsako skupino, organizacijo in društva, da v svojem imenu pošlje resolucijo s zahtevo povrnitev lastnine brez odškodnin delavske dvorane Ukrajinski delavski organizaciji.

ARETIRANI ZARADI ZAROTE

Toronto - Državna policija je izvedla aretacijo število uradnikov nameščenih na državni službi National Selective Service v Toronto, pod obtožbo zarote v vojaških in civilnih zadevah.

Imena aretiranih so: R. A. Irvine, okrajni registrar departmanta za mobilizacijo, A. Allen, bivši odbornik mestnega sveta v Torontu in enkrat prej član parlamenta, N. M. Stephens, ki je le pred nekaj dnevi naznanil svojo kandidacijo na liberalni listi provincionalnih volitev dne 4 avgusta, ter število drugih uslužencev, katerih imena pa niso izdana.

Državna policija ki je izvedla aretacijo, se je omejila podati katorkoli izjavo v podrobnosti, razen da bo o tem nasledila izjava ministra dela Hon. Humphrey Mitchell.

Toda napram takojšnjim vestim se gre za zaroto proti mobilizacijskega akta, zlasti pa vojaškega nabora. Sluti se, da je večje število nabornikov vposleno potom National Selective Service, že po pozivu za vojaški nabor.

Dalje se poudarja, da bodo kaznovani deloma tudi naborniki, ki se niso prijavili ob pravem času za

vojaško službo. Kakšna kazen pa naj zadene prej omenjene zarotnike v tem oziru, bo gotovo določilo civilno in tudi vojaško sodišče.

Ako se pa ob tem času spomnemo mnogih pritožb zoper omenjeni urad z strani delavcev, ki so čakali za dovoljenja za delo po nekaj tednov in končno brez uspeha, tedaj ni nič čudnega da je morala nastopiti "čistka" onih elementov, ki so na svoja načina ovirali pravilnost glede vojaških in tudi državno civilnih regulacij.

Kanadski letalci nad nemčijom

London - Kanadski letalci ki so sodelovali pri bombardiranju Cologne, Kalk in Deutz zadnje soboto, Sergt. Jack Swan iz Toronta, pripoveduje naslednje: "Eksplozija ki je nastala pod nami v promeru pol milje na dolgo, izgledala je kakor ogromna gora v dimu in plamenu". Le za nekaj časa smo pa imeli natančen pregled od plamena daleč naokrog nad mestom.

Izmed važne industrije ki se nahaja v Kalk in Deutz, so tovarne za izdelek Diesel motorjev, katere se posebno vporablja pri podmornicah in drugih parnikih.

"EDINOST"

Published semi montly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

Izhaja dvakrat mesečno na slovenskem jeziku
Naslov: EDINOST
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Kakšen naj bo naš odgovor

Iz poročil razvidno je, da je nacistična vojna mašina zbrala svoje rezervne sile in jih vrgla v poletno ofenzivo na vzhodni bojni črti. Na ozki razdalji od 200 milj, vodi se krvava borba z skoncentriranimi rezervami vojaštva in vojnih zalog, kar pomeni da je vnovič obrnjena pozornost v javnem mnenju na vzhodno bojno črto.

Iz oficijalnih nacističnih krogov so izvirala poročila, češ ofenziva Rdeče Armade je neizogibna. Nedvomno da je trik poslužil nacistični oblasti za mobilizacijo vojaštva, živčnih zalog, surovin in pospešitvi vojne proizvodnje splošno v zasedeni Evropi.

Tudi na zunaj so bili s ozirom nacističnih poročil, razni komentariji in dozdevanja. Neki komentatorji trdili so, češ nacistična sila je izčrpana od ene in od druge strani, ji preti zavezniška invazija evropskega kontinenta. To je vzrok odlašanja prej napovedovane ofanzive, ki utegne vplivati proti zamisli na ofenzivo, nacističnih barbrajev.

Toda iz Stalinovega govora ob prazniku prvega maja, jasno je podčrtana nacistična moč, priprava za ponovitev ofenzive na vzhodu, zlasti v odsotnosti druge fronte na evropskem kontinentu.

Po zimski ofenzivi Rdeče Armade, katera je prešetala elitno moč nacistične sile, bila je priložnost za invazijo evropskega kontinenta. Kajti fizične, materialna izgube na vzhodni fronti, se niso mogle nadadno nadomestiti in organizirati za močan odpor na francoskem obrežju. Poleg tega tudi utrdbе so bile bolj šibke, kakor so naprimer danes, ali pa kakor bodo čez eno leto. Činkovito je pa bila prizadeta moralna tako v Nemčiji, kakor tudi pri njenih satelitih. Vse to je mudilo očino priložnost zavezniški invaziji. Toda razen izгона iz afriškega zemlja in ponavljane bombardiranja Nemčije in Italije iz zraka, neposredna akcija je le v besedah. Govori se sicer ob vsaki priložnosti: "INVAZIJA EVROPSKEGA KONTINENTA — JE SAMO TRE-NOTEK".

Toda če bo ta obljuba namestnica prejšnjih obljub — je to porazna obljuba. Ustanovitev druge fronte takoj — mora biti naš odgovor.

Provincionalne volitve

Za provincialne volitve provincije Ontario, določen je dan dne 4 avgusta. Tega dne bodo šli volilci na volišče z namenom da izvolijo zastopnika v provincialni vladi, iz posameznih okrajev.

Izmed posameznih strank, se je pričela tekma. Obetanja se ne manjka, sicer z pripombo ako bo dotični kandidat izvoljen, kar pomeni, najprej dajte svoj glas, potem bomo videli vse drugo. Drugi pa zopet žigosajo dosedajno vlado, zaradi marsikaterih stvari. Češ da ni dovolj odločna v vojnih zadevah, mobilizaciji delovne moči, ter razvrstitvi davkov itd. Pri vsem seveda ne pozabi se omeniti imenitne stvari vprid delavcev, unijskega pokreta, mezdne lestvice, življenjski bonos in še nešteto drugih takih zadev pri delavcu in njegovi družini.

C.C.F. sicer tretja politična stranka, ustvarja že kar "socijalizem". Pomišljenju njenih vodij, se socijalizem ustvarja v besedah, kadar pa pride dejansko pokazati svojo pripravnost vprid čutečim zadevam pred kanadskim narodom v splošnem, tedaj se izčim le reven izgovor. Približno nekaj takega le v drugačnem sestavo dobimo pri progresivnih konservativcih.

Na zadnji konvenciji spremenili so ime stranki. češ da ne odgovarja več duhu časa. Zato so pridali zraven konservativna, še progresivna konservativna stranka.

Liberalci, ki so pa na krmilo si zaradi vojnih zadev upajo na zmago. Dobiti nezadovoljneže proti C.C.F. in P.K. stranke, posebno pa recimo med vojaštvom.

Približno nekaj takega je zdaj v pred volilni kampanji. Toda izkušnje uče marsikaj, tako tudi v zadevah volitev. Na prvem mestu imene ali pa druge stranke ne izmenjuje docela njeno vrednost, ampak program in nadzorstvo v dotičnem programu.

Provincija Ontario je industrijsko središče dežele. Najbogatejša z proizvodnjo in tudi z svojim prebivalstvom, po večini industrijski delavci. Vsled tega odati svoj glas, je potrebno ga odati za program brez izjeme na ime stranke ali pa kandidata, ki bo dajal jamstvo socijalni pravičnosti. Ki bo dajal pravice delavcem, da v svojih zadevah posredujejo potom svoje unije, omejil pa samovoljno in skoraj neomejeno oblast delodajalcev.

Naročnikom in zastopnikom lista

Pred nedavnim poslali smo adresu za vsako naselbino posebej na zastopnike lista, kot pomoč za pregled poteklih naročnin v juniju, juliju in avgustu. Upamo da so zastopniki prejeli adresu in si napravili svoji možnosti razvrstili delo glede obiska naročnikov, katerim poteče naročnina, ter pri tem tudi ako jim je potrebna pomoč, naprosili enega ali pa drugega prijatelja lista, da ga v tem oziru lahko zastopa.

Obenem obračamo se z prošnjo na one naročnike, katerim je potekla ali je pal pred potekom naročnina, da pomagajo našim zastopnikom pri ponovitvi svoje naročnine. Z tem boste prihranili truda zastopniku, ter tudi upravi lista posebej dela radi opomina.

Ker Edinost izhaja izključno le od naročnin in z pomočjo denarnih prispevkov za tiskovni sklad, razumljivo je, da je njen obstoj odvisen od enega in drugega. Od druge strani pa, to je naša skupna lastnina v vseh zadevah tekočega časa, da tudi Kanadski Slovenci spregovorimo svojo besedo po svoji želji in naspram našim razmeram in zmožnostim.

Za one naročnike ki so raztreseni po raznih gozdskih in tudi drugih delih, kjer ni priložnosti za kupiti poštno nakaznico, lahko pišejo osebno na upravo za svojo pripravnost ponoviti naročnino, ko jim bo priložnost naklonjena.

Celoletna naročnina naša komaj dva dolarja. Če pomislimo stroške le pri navadnem pismu, ni dvoma da bomo razumeli nizko ceno časopisu, ki redno prihaja direktno na dom.

Storimo svojo dolžnost naspram listu, kakor jo daje list vprid naših interesom.

Slovensko Ameriški Narodni Svet

Bratje in sestre!

Znano vam je, da je Slovenski narodni kongres, ki je zboroval dne 5. in 6. decembra v Clevelandu, izvolil Slovenski ameriški narodni svet in mu naložil, da stori vse, kar je mogoče, za izpolnitev najvažnejših želja slovenskega naroda, namreč za končno zedinjenje vseh Slovencev, tudi tistih, ki so bili še pred sedanjo vojno pod tujim, nemškim, italijanskim in madžarskim jarmom, v Zedinjeni Sloveniji, ki naj postane avtonomen del v novi, demokratični, federativni Jugoslaviji.

Da se morejo izpolniti te važne naloge, od katerih je odvisno bodoče narodno življenje Slovencev, je potrebna organizacija, ki bo dovolj močna, da jo bodo vpoštevali tisti, ki bodo odločali o usodi sveta po vojni. Taka organizacija mora sloneti na ljudstvu, iz katerega izvira v resnični demokraciji vsa moč. Zaradi tega se obračamo do vas s prošnjo, da ustanovite podružnico Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki bo sodelovala z izvrševalnim odborom za dosego omenjenega cilja, kar je v tem času tem važnejše, ker so našim rojakom v domovini povezane roke in zamašena usta. Dobro se zavedamo, da bo končno moral ta narod sam odločiti o svoji usodi; toda dokler je za sužnjen in mu naravnost preti pogin, ne more biti dvoma o naši dolžnosti da storimo vse, kar moremo, za obrambo njegovih pravic. Kot je bilo že na samem kongresu naglašeno, se Slovenski ameriški narodni svet ne vrti v strankarske in verske zadeve in ne pričakuje od nikogar, da zataji svoje politično prepričanje. Kjer je demokracija, tam so stranke bile in bodo; ampak pred nami je cilj, za katerega lahko sodelujejo vsi Slovenci brez razlike, če sovražijo sužnost in želijo svojemu narodu svobodo in možnost

napredka. Nobena stranka ne bi imela pomena in nihče se ne bi mogel bojevati za svoje ideale, če bi zmagovali ošočje, ki niti svojim lastnim državljanom ne priznava pravice prepričanja, podjarmljenim narodom pa obeta pogin.

Globoko smo prepričani, da želite tudi vi storiti, kar je v človeških močeh, za rešitev naroda, iz katerega ste izšli in s katerim vas še vedno spajajo neštete vezi. V ta namen vas prosimo, da ustanovite podružnico, ki je lahko omejena na člane vašega društva, oziroma vaše ustanove, ali pa jo spoznamo z drugimi organizacijami lahko raztegnete na celo naselbino. V Detroitu so te dni na primer izvolili odbor, ki bo zastopal vse Slovence v tem velikem mestu in so že na ustanovni seji nabrali lepo vsoto ter je poslali izvrševalnemu odboru. Tako tudi v Rock Springsu, Wyo., Pittsburghu, Pa. Nekaj sličnega lahko storite vi; kjer pa so razmere take, da bi manjša organizacija lahko uspešneje delala, ni nobenega zadržka, da se organizirajo člani posameznega društva kot podružnica Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Izvrševalnemu odboru bo seveda treba naznaniti odbor, da bo mogoče sodelovanje.

Jasno je, da bo delo Sveta spojeno z velikimi stroški. Treba je pisarne, da se izvrše administrativne in politične naloge. Neizogibna je propaganda, ki naj seznanja odločujoče faktorje, med katere šteje tudi ameriško ljudstvo, z razmerami, v katerih živi slovenski narod, in s pravičnostjo njegovih zahtev in ciljev. Sovražniki slovenskega naroda so že davno na delu in če ne bomo mi razkrili njihovih intrig, ne bo tega nihče storil za nas. Treba bo vzdrževati zvezo s tistimi silami, od katerih moremo pričakovati, da bodo podprle sloveske pravične zahteve, kadar se

bo odločevala bodočnost. V ta namen treba potov, knjig in brošur in številnih drugih reči, brez katerih je uspešna propaganda nemogoča.

Sredstva za to delo more dobiti Slovenski ameriški narodni svet edino od ljudstva in zato vas prosimo, da gledate v svojem krogu, da dobi izvrševalni odbor čim več podpore. Nemogoče je, da bi izvrševalni odbor določil članarino; toda če bi vsak član prispeval vsaj po en dolar na leto in bi se pri raznih prireditvah še kaj nabralo, bi bila s tem dana podloga, na kateri bi se lahko zgradilo dokaj dela.

Ko se je sešel Slovenski narodni kongres, je bil splošni položaj za Slovence skrajno neugoden. Na važnih mestih se je kazalo prav malo simpatij za naš narod, med tem ko je bil vpliv grofa Sforze in drugih nasprotnikov očitno dokaj velik. Obisk naše delegacije v Waahingtonu je pokazal, da se je to precej izpremenilo. Sicer delegacija res ni dobila nobene odločilne objube v državnem oddelku, češ, da bo o mejah odločala mirovna konferenca, toda nad vse pomembno je to, da je bilo delegatom rečeno, naj "nadaljujemo svoje delo", kar pač kaže, da ne gledajo na to delo več z antipatijo, ampak so mu prijazni. Odvisno je sedaj od nas in od vas, da utrdimo pridobljene simpatije in gradimo dalje, dokler ne bo dograjena zadnjena demokratska Slovenija.

V tem smislu ponavljamo svojo prošnjo: Ustanovite podružnico in pomagajte s svojim delom, ki ni nič manj važno od pomožne akcije, od katere je politična seveda ločena. Za izvrševalni odbor Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

ETBIN KRISTAN, predsednik.
Rev. K. ZAKRAJSEK, tajnik.
MIRKO G. KUHEL, upravni tajnik

PRED KONVENČNA DISKUSIJA

Timmins - Kakor je razvidno iz okrožnice glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, priobčene z dne 29. junija v Edinosti, smo pred prvom konvencijo. Določen je dan dne 7 in 8 septembra za konvenčno zborovanje delegatov od vseh strani širom naše nove domovine, predstavnikov mestnih odsekov Zveze in tudi drugih društev in skupin, sicer po njihovem lastnem izboru, prisostovati prvi konvenciji Zveze Kanadskih Slovencev.

Glavni odbor, kakor je tudi omenjeno v okrožnici, ni obširno razlagal posameznih vprašanj tako Zveze, njenih pravil in tudi njenega dosedajnega delovanja.

To velevažno zadevo sicer od katere je odvisno pravilnost organizacije, njena pravila, razni drugi korištni sklepi s ozirom na tekoče vojno, pomaganju našega naroda ob prvi priložnosti za direktno pomoč, glavni odbor je prepustil izključno to zadevo na najširši podlagi dvomesečne diskusije Slovencev in Slovencev v Kanadi, da oni po svoji sodbi, želji in zavesti izrečejo popolnoma svobodno svojo besedo. Kajti prvič Zeza ni privatna zadeva glavnega odbora, njena načela so obširna in tudi v skladu najlepših nalog za dosego soglasja in enotnosti z vsimi svobodoljubčimi in demokratičnimi silami, za končno in popolno zmago nad fašizmom. Drugič Zeza je kulturno demokratična narodna organizacija, katera vključuje pod svoje okrilje vse protifašistične sile, brez izjeme na politično ali pa versko pripadnost, da skupno delujemo sicer v onih zadevah, katere v bistvu se na našajo na vsakega poštenega odlojuba in demokata.

Ker prisostvoval vstanovitveni konvenciji, na kateri sem tudi bil izvoljen kot glavni predsednik Zveze, zdi se mi primerno ob tem času omeniti nekoliko takoj vprilčno ustanovitve Zveze Kanadskih Slovencev. Ne zato, da bi komur koli predbacival nedoslednost radi prigovora in drugih neokusnih obtožb ampak zaradi pravičnosti resničnih načel Zveze in organizacije v splošnem.

Takoj na vstanovitveni konvenciji poudarali smo, da je svet podeljen osnovno v dva tabora: "To je v protifašistično zavezništvo in zavezništvo osiročča, oziroma fašizma." Poudarali smo da je edini izhod za popolno zmago nad sovražnikom nezlomljiva in vztrajna enotnost demokratičnih sil.

Resničnost ki ji pričujemo danes, je najboljša potrdilo, da je vstanovitvena konvencija pravilno ocenila svetovni položaj in tudi dala pravilno pot organizaciji, za nadaljevanje plemenitih nalog. Toda kljub nujnosti ki je obstojala in celo tudi danes obstoja, se je tu in tam našlo prigovora proti organizaciji, sicer v nedolenem in neotesanem prigovoru.

Člani Zveze, tudi drugi rojaki in rojakinje ki so zasledovali delo Zveze v preteklem letu, nedvomijo o tem. Kajti resnica je vedno močnejši bič v rokah, kakor pa je oseba zavist in brez podlage prigovori. Dokaz je, da je Zveza narodna protifašistična organizacija katere načelnost je v skladu ne samo tekočega časa, ampak v skladu narodnih in človeških pravic tudi po vojni. In v takem skladu hočemo nadaljevati naše delo, kot narodna skupina vred z drugimi narodi, čigar intere-

resi so tesno vezani v sporazumu in slogi.

Ker so bili tu in tam kakor je omenjeno brez podlage prigovori, je zdaj najboljše priložnost za one, ki so računali Zvezo nekako drugače, da podajo svoje mišljenje; da pridejo na dan z načrti, kateri naj bi pospešili splošen napredok.

K sklepu bratje in sestre! Posvetujmo se po točkah dosedajnih pravil Zveze. Posvetujmo se o dosedajnem delovanju in naši naselbini in na podlagi naše najboljšee razsodnosti v zavesti bodočega načrta, kateri nas naj oskrbuje z vsem potrebnim za graditev močne in vrednostne organizacije Zveze Kanadskih Slovencev.
M. Bajuk

O IZGREDIH V DETROITU

London - Rev. J. T. Dawson iz Toronto pravi da so za izgrede v Detroitu odgovorni beli, zlasti oni ki so se priselili iz južnih krajev Amerike, že tako s mržnjo navdahnjeni proti črnem.

So bili slučajji v vojni industriji kjer so vposleni priseljenci iz južnih krajev, da so odklonili sprejeti črnce kot sodelavca, ali pa priznati mu enako plačo in enako priložnost k izurjenosti pri stroju in z tem gotovo poviranje plače.

Izgrede da so nastali pravi Dawson, zaradi višjega položaja nekotliko črncev v avtomobilni tovarni.

Tudi tukaj pri nas v Kanadi, je prišlo do neljubih prizorov radi potrebe črnem v gotovih restavracijah. To je bil slučaj zadnj zimo v Windsorju, pozneje tudi v Toronto itd., kar seveda da je zelo slab ugled dotičnem restavracijam z ene in druge strani pa, rodovitna podloga za nadaljevanje mržnje naroda proti narodu, po vzoru fašistične ideologije. Končne posledice bi bile ne samo mržnje izmed črncev in belih, ampak izmed raznih narodnih skupin, ki bi jih ako se dopusti podžigali fašistični elementi in njihovi maskirani agenti.

NASILNA PONEMČEVANJA SLOVENCEV

New York, 29. junija (JIC) — Prejeli smo besedilo naredb glede ponemčevanja slovenskih imen na ozemlju Gorenjske in Koroške ter prinašamo ta izredni dokument, ki je dokaz in pričča enega od najbolj neverjetnih nemških poskusov, da izbrisajo slovenski narod z obličja zemlje.

Naslednje je prevod naredb, ki je izšla v "Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in den besetzten Gebieten Kaerntens und Krains" (Naredbeni in uradni list šefa civilne uprave v zasedenih predelih Koroške in Kranjske).

Izdaja B... Celovec, 20. avgusta 1942... Letnik 1942 čt. 18

96. Naredba za ponemčenje slovenskih krstnih imen in nemški način pisanja slovenskih rodbinskih imen v zasedenih predelih Koroške in Kranjske:

Na podlagi podeljenih mi polnomoči zapovedujem:

Paragraf 1.
...Uporaba slovenskih krstnih imen je prepovedana tako v govorici kot v pisavi. Mesto njih je treba uporabljati odgovarjajoča nemška imena.

Paragraf 2.

Za ponemčenje slovenskih krstnih imen in za nemško pisanje slovenskih rodbinskih imen je merodajna posebna priloga k tej naredbi (Verordnungsblatt), ki je del te naredb in vsebuje seznam ponemčenih slovenskih krstnih imen in nemški način pisanja slovenskih rodbinskih imen.

V vseh onih slučajjih, v katerih bi slovensko krstno ime in njegova ponemčena oblika, ali pa slovensko rodbinsko ime in nemški način pisanja manjkala v priloženem seznamu, bo ponemčenje krstnega imena, oziroma nemški način pisanja določen s posebno naredbo.

Določba za ponemčenje krstnega imena in nemški način pisanja rodbinskih imen ne veljajo za krstna in rodbinska imena onih oseb, ki so bile že mrtve vtrnetoku, ko stopa ta naredba v veljavo.

Nadalje so neveljavne te določbe tudi za krstna imena in rodbinska imena takih oseb, ki niso niti nemški državljani, niti zaščitene od nemške države.

Paragraf 4.
Ponemčenje slovenskih krstnih imen in uvedba nemškega načina pisanja slovenskih rodbinskih imen sta izvedeni uradno, tako da bo dobil vsakdo svoje posebno potrdilo.

V vseh onih slučajjih, v katerih je slovensko krstno ime in njegova ponemčena oblika, ter slovensko rodbinsko ime in njegov nemški način pisanja, že naveden v seznamu, omenjenem v paragrafu 3.

Poziv demokratičnim Jugoslovonom

London — Dopisnik E. Cook pravi da je naprošen od odbora zedinjenih demokratičnih Jugoslovancev v Vel. Britaniji, poslati sledeči apel naprednim izseljencem, njihovim organizacijam in odborom v Kanadi in Združenih državah. Apel se glasi:

"Dragi bratje in sestre! Od neizrecive zgodovinske važnosti v sedajni osvobodilni vojni za bodočnost narodov Jugoslavije, je najpravi izhod iz sedajnih razmer v Jugoslaviji in krize v jugoslovanski zamejni vladi.

Zveza Demokratskih Jugoslovancev v Vel. Britaniji, pozivlja vas patriotične izseljence, da skličete javna zborovanja, po možnosti tudi javne demonstracije in zahteve popolno priznanje narodnega osvobodilnega pokreta in Narodne Osvobodilne Armade, katera se z ogromno požrtvovalnostjo bori proti fašistovskih invazorjev za neodvisno svobodno in demokratično domovino naroda, živečega na teritoriju Jugoslavije."

Naj živi Narodna Osvobodilna Armada Jugoslavije!
Naj živi Narodna Skupština!
Smrt fašizmu!
Svoboda Narodu!
Odbor Zveze Demokratičnih Jugoslovancev.

prvi odstavek, bo dostavil potrdilo vsakemu posamezniku krajevni pristojni deželni svetnik (Landrat). V vseh drugih slučajjih pa bo ponemčenje krstnega imena ali nemški način pisanja rodbinskega imena določen in dostavljen, s posebno naredbo od šefa civilne uprave.

Paragraf 5.
Določeno nemško krstno ime in določeni nemški način pisanja rodbinskega imena bodo vpisani v javne sezname.

Od onega dneva naprej, ko je v teh javnih seznamih vpisana tozadevna opomba, je dovoljeno dajati izvlečke iz krstnih, mrtvaških in rodbinskih knjig, le še pod določenim nemškim krstnim imenom in po določenem nemškem načinu pisanja rodbinskega imena.

Paragraf 6.

Naredba stopi v veljavo retroaktivno od 10. avgusta 1942. Istočasno je razveljavljena naredba o nemškem načinu pisanja krstnih in rodbinskih imen v zasedenih ozemljih Koroške in Kranjske iz februarja 1942, ki je izšla v "Verordnungs und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung fuer die besetzten Gebiete Kaerntens und Krains" v Celovcu, dne 13. avgusta 1942.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Izpred vojaškega sodišča (Jutro, dne 25. marca 1943 v izvirnem besedilu).

"Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljništva Oboroženih sil Slovenija-Dalmazija, odsek Ljubljana, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti

Mikliču Ignaciju, sinu Ignacija in Ponikvar Magdalene, rojenemu v Vidmu 11. maja 1. 1909, bivajočem v Vidmu, nahajajočem se v begstvu.

Obtožen je bil: a) prevratne združbe (čl. 1. Ducejevenaredb z dne 3. V. 1942), ker je na Cesti pri Vidmu in na področju Korinja v neugotovljenem času do 10. novembra 1. 1942 sodeloval pri združbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

b) pripadništva oboroženemu krdelu (čl. 16. Ducejeve naredb z dne 3. X. 1941), ker je v istih okoliščinah sodeloval pri oboroženem krdelu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) nedovoljene nošne orožja in municije (čl. 2. Ducejeve naredb z dne 24. X. 1941), ker je v zgoraj omenjenih okoliščinah nosil orožje in strelivo brez dovoljenja merodajne oblasti.

Iz teh zlogov je sodišče Mikliča Ignacija spoznalo za krivega pripisanih mu zločinov in ga obsodilo v dosmrtno ječo z vsemi zakonitimi posledicami, vključno trajni preklic opravljanja javnih služb ter zakoniti preklic za ves čas kazni, na plačilo razpravnih stroškov in vzdrževanja v zaporu.

Ordredilo je objavo te sodbe v izvlečku po enkrat v listu "Jutro" v Ljubljani.

V Ljubljani, 16. marca 1943-XXI."

UKRAJINSKI PARTIZANI POBILI 31 TISOČ NACISTOV

Moskva — Ukrajinski partizani, ki aktivno delujejo v sovražnikove zaledju, so od pričetka vojne pobili 31.000 nacistov pravi poročilo v glasilu Rdeče Armade "Red Star".

Za isto dobo so iztirili 238 vlakov, razbili 222 lokomotiv in 1.809 vagonov, ter na nešteto krajih razstrelili železniško progo. Oni, ki se hudajo nad partizani v Jugoslaviji, nedvomno nikdar bi ne sprejeli njihov položaj, če tudi so pri obloženji mizi in dobrem zavetju "večji rodoljubi" od partizanov. Ker pa je dvojno rodoljublje, namreč onem rodoljublje ki polaga lastno življenje na oltar domovine — in "rodoljublje" pri obloženji imzi in dobrem zavetju, je prvo pravo rodoljublje, zadnje je pa pogubno in usodno.

Le sloga je najboljša opora napredka

Windsor - Dozdaj se je zmiraj računalo da je Windsor mala naselbina slovenskega naroda. Zadnja kampanja za nove naročnike listu Edinost, je pa pokazala da se v Windsorju spet vračajo one prilike in ona živahnost, katera je vladala med Slovenci tukaj pred nesrečnom depresijom.

Menjanje misli in idej naših rojakov v kampanji, je dokaz, da se zavedamo in da smo ponosni da smo Slovenci, da cenimo naše ustanove; da razvijamo naša društva in da razširjamo in pomagamo listu Edinost z novimi naročniki.

Glavni namen kampanje je bil povedan vsem novim naročnikom, na kar smo brez težav dosegli našo kvoto in pa še več v naročninah pa tudi za tiskovni sklad.

Prizadevanje članov podpornega društva, odseka Z. K. S., in članov pevškega društva v Windsorju, je vsajalo še večjo slogo in družaj.

"Nova jugoslavenska vlada"

London - Glasom tukajšnih poročil, po padcu Jovanovičeve vlade, poverjeno je formirati novo vlado Milošu Trifunoviču, prejšnji minister prosvete in član srpske radikalne stranke.

V bistvu sestav vlade je isti kakor je bil s razliko sprememb ministerskih položajev in vključno z novim ministrom prosvete dr. Boris Furlan. Razen njega ostali so stari ministri v vladi, kar pomeni da ni za pričakovati kakšne spremembe v zunanjih ali pa notrajnih zadevah Jugoslavije. Tembolj ako računamo da so v Narodni skupščini ljudje ki imajo zaupanje in podporo naroda, niso pa prišli v poštev "nove vlade" je dejstvo ki jasno govori samo za sebe, da če tudi bodo delno reformistične izjave o eni ali pa drugi zadevi Jugoslavije, osnovna sprememba v tem ozivu ostane nedotaknjena.

Ali ni nekaj čudnega ko jugoslavenska vlada trpi strah pred imenovanjem narodnih ljudi v vlado? Strah ki vlada v teh krogih je strah pred narodno zahtevo, za popolno preureditev Jugoslavije na demokratični in svobodni podlagi. Strah, da narod izreče svojo avtoritativno besedo v zadevi svoje domovine in njene bodočnosti. To je pač vzrok, da s zamenjanjem ministerskega položaja v vladi, se naznanja sestavljen je "nova vlada". Kakšna naj bo bodoča Jugoslavija, ter kakšne pravice naj dobi posamezen narod, kakšna naj bo skupna uprava narodov v Jugoslaviji, je posttransko vprašanje. Glavno je kakor razvidno, da se naznani sestav vlade.

Toda ko bo narod odločeval o tej zadevi nedvomno da bo izrekel svoje besede. Skupina katolikov za obrambo Dr. Metoda Mikoš

ČESTITKA PRVI OBLETNICI EDINOSTI

Noranda — Cenjeno uredništvo! Vpriligi vam pošiljamo pet dolarjev in eno novo naročnino od tukaj živčnih Slovencev vpriligi prvi obletnici Edinosti s željo, da nadaljuje svoje delo po isti poti, kakor je vodila na preteklo leto v borbi proti fašizmu, raznih petkoloncev in drugih zavajalcev proti našim in mednarodne enotnosti. Ravno tako s željo da v naslednjem letu postane tednik.

Tukaj v Norandi smo pripravni delati v ta namen kolikor več možnosti, zavedajoč se neizmerne važnosti protifašističnega tiska, ki nas vodi po pravilni poti, vzbujajo in opozarja na tekoče zadeve nas in naroda v splošnem. Naša želja je ponoviti vse potekle naročnine in z tem tudi nasloviti apel na vse druge rojake širom Kanade, ker z tem bomo vsi edino pomagali listu za redno izhajanje.

Naprej bratje in sestre! Kvišku srca pravi ena naša pesem! Podajmo se složno na delo in gradimo naš obljubljeni list Edinost da bo izhajala enkrat v naslednjem letu kot tednik!

Jošip Cesič.

bnost, samo da se čimprej doseže pri listu ono, za kar mi vsi stremimo in za kar je namenjen list kanadskih Slovencev.

Od začetka kampanje je bilo povsod navdušenje da pridemo na prvo mesto. Odbor za kampanjo in njegova marljivost da se doseže ta cilj in častno mesto pri listu, ni počival ne pri delu, ne na sprehodih in sestankih, ampak s prepričanjem da se dela za sloga in skupnost s sredstvom in močeh katere imamo v teh časih na raspolago.

S hvalo drugih narodov da smo mi Slovenci najkulturnejši; da imamo največ družtev; da imamo največ časopisov, ne smemo biti preveč zadovoljni. Nadaljevati moramo raje kakor smo začeli in kakor nam je pokazala kampanja za naš list, da res cenimo in pomagamo naše - svoje - še največ pa list kanadskih Slovencev, kakor je naša "Edinost".

To so želje novih in starih naročnikov prvega slovenskega lista v Kanadi, želje Slovencev tukaj v Windsorju.

Odbor Kampanje.

SREČNO POT

Noranda — Tem potom je želja našega članstva tukajšnjega odseka V. P. Zveze "Bled", se zahvaliti za obisk brata Franka Pečariča, kateri je dalje času bival v Kirkland Lake, zdaj pa odputuje v British Columbiju.

Kakor je ob tej priložnosti omenil brat Novak, mi smo imeli Franka za enega izmed prvih vpriligi društvenih stvari in društvenega napredka v splošnem. Pogrešali te bomo med članstvom, pa tudi pri glavnem odboru naše Zveze. Toda razveseljuje nas dejstvo, da bo Frank kjer koli se bo nahajal vedno ponosno zastopal interese društva in drugih stvari njemu vpriligi.

Zal nam je da neostane tukaj še toliko časa da se ti zlobni duhone pomirijo v naši Zvezi.

Morda bo kdo rekel, da brat Pečarič beži! Ne bratje! Vsak gre za svojo srečo. Koder bom hodil in kje se bom priselil, sem vedno pripravljavljem zastopati interese Zveze in članstva dokler bom v Kanadi, je pripomnil brat Pečarič.

Nato smo seveda si zaželeli srečno pot in začetek kje se bo nahajal Frank, mi bomo pa tukaj nadaljevali delo vpriligi splošnih stvari.

Srečno pot in srečen začetek France!

J. Cesič.

Povprečni zaslužek je Višji v vojni

London — Povprečni zaslužek tovarniškega delavca v Vel. Britaniji je \$25.57 in delavke \$12.89, na teden, pravi poročilo ministra za delo. Poročilo je pa nasledilo na podlagi 6.250.000 vposlenih delavcev in delavk pri 50.000 manufakturnih družab za raznovrstni izdellek.

Med drugim se omenja tudi, da je mezdna lestvica se zvišala pri plači za delavce za 74,9 odstotkov, pri delavkah pa 80 odstotkov odkar je vojna. Urno delo pa za 27 odstotkov. Cena živilom pa za 28 odstotkov.

Delavci zrakoplovnih družb so najbolj plačani, kakor se omenja v poročilo. Namreč zaslužijo \$32.93 na teden.

ZVEZA JE NASA NAROD. USTANOVA

Timmins Ont Lanskega leta takoj po vstanovitvenj konvenciji, zavladalo je med nami kar neko veselje in čutili smo, da je vendar enkrat napočil dan za kanadske Slovence, da se prebudijo iz svoje zatopljenosti vsak v svoje zadeve k splošnim stvarim tekočega šasu.

Predramil nas je sklep Slovenskih delegatov o vstanovitvi Zveze Kanadskih Slovencev, ter začetkom prvega slovenskega časopisa Edinost. V zavesti smo čutili veliko odgovornost ki je padla pred nas v srcu pa nas je navdajal neki čarobni ponos na preobrat v našem kulturnem vprašanju. Kajti takoj v pričetku posamezni dopisniki so omenjali svoje želje, ki so jih gojili pred leti, da se pokrene časopis in vstanovi organizacija, kot glavna opora na polju kulturnega in narodnega dela. Marsikateri si je za želel, da bo poročal v rednih dopisih svoja mišljenja in želje tako o naših razmerah, delu in življenju, glavno pa vzbujal splošno zvesto enotne borbe proti fašizmu.

Ob tem času je komaj leto dni odkar so sklepi slovenskih delegatov na vstanovitveni konvenciji bili v pričetnem povelju, pričamo jim pa dejansko stvarnost. Vstanovljeni so odseki po naselbinah in njihovo delo je vidno ne samo v naših vprašanjih, kot narodne skupine, ampak v splošnih vprašanjih današnjega časa. Ravno tako smo pred prvo obletnico Edinosti, katera je redno izhajala dvakrat mesečno sedajna kampanja jo pa postavlja na trikrat mesečen časopis in nedvojno

z lepim številom njenih naročnikov.

Tudi ob tej priložnosti zdi se mi prav primerno povedati, da so slovenski delegati na vstanovitveni konvenciji sprejeli zgodovinski sklep kanadskih Slovencev in Slovenk, za kar jim v čestitamo. Kajti zamisel njihovega načrta je bila ne le pravilna in odgovarjajoča, da tudi kanadski Slovenci kot narod z drugimi narodi, ampak da se društveno, kulturno in organizacijsko vrstimo vred ž njimi. To je bila vzpodbudna nam vsem, da smo na tej podlagi šli na delo in tako dosegli uspeh o katerem govorimo zdaj pred prvo obletnico Edinosti in tudi redno konvencijo Zveze Kanadskih Slovencev.

ZVEZA JE NASA NAROD. USTANOVA

Dosti krat smo slišali v pogovoru ki pravi, da je vsak narod ponosen na svoje ustanove, svoj dom in svojo domovino. Tako smo tudi mi! Ponosni smo z svojo organizacijo, ne zaradi sebičnih stvari, ampak zaradi njenih idealov, ki so najlepší in kulturno najdostojnejši.

Vemo da je lanskega leta splošna zamisel enotnosti, sloge in vzajemnosti, bila komaj v svojem pričetnem povelju. Progressivne sile so šle za tem, da se doseže protifašističen sporazum, da je potrebno odstraniti vse druge, ter dajati največjo pozornost, fizične in materijalne sile za popolno zmago nad fašizmom.

Ta resničnost je danes tem očitnejša v protifašističnem zavezništvu svetovnih velesil, ravno tako pa v na-

rodnih skupinah na tem kontinentu. To je obenem očitno dejstvo pravilnega sklepa vstanovitvene konvencije, ki je osnovno poudarila, da je na prvem mestu potrebno enotnost in sloga vseh svobodoljubnih sil v borbi proti fašizmu, da se zadobi zmaga. Danes gotovo da ne obstoja tajnost v tej zamisli pri enem ali pa pri drugem. Ako obstoja, je res žalostno za dotičnika, ki živi nevedoma v spoznanju času in njegove odgovornosti.

Poleg te resničnosti je osnovna resničnost, da je Zveza naša narodna ustanova, vezana z najlepšimi ideali naroda in človeštva, rojeni med izbiro svobode in tlačarstva v svetovnem obsegu. Prepričevalno nam nudi naš junaški narod najboljši primer, da smo tudi mi na pravilni poti, ko zagovarjamo enotnost in sloga. Kajti izjava Narodne Osvobodilne Armade in Partizanske Armade, se ujema v marsičem z pravili naše Zveze. Ravno tako pa zavezništvo svetovnih velesil proti fašizmu, katerega pogoji so jasno izraženi v Atlantski poslanici in koalicijskem programu Vel. Britanije, Sovjetske Unije in Združenih držav.

Po mojem mnenju dosegdajni program Zveze, je popolnoma v skladu tekočih nalog v narodnih in mednarodnih ozirih. Kakoršna koli druga zamisel, bi ne vodila v pravo smer našega telesa. Ravno tako smernice Edinosti, ki so tako lepo vpeljane in da se jih je držala v preteklem letu dosledno, je podlaga da jih bo nadaljevala tudi v bodoče.

Timminščan

Naj zivi prva obletnica Edinosti

Sudbury - Po število Slovencev v Kanadi proti drugim narodnostim, nas je prav malo. Računa se nas okrog 3 do 4 tisoč. Če gledamo na število, tedaj lahko rečemo da smo naredili dober korak napredka v zadnjem letu.

Vstanovili smo narodno protifašistično organizacijo in svoj delavsko demokratičen časopis Edinost. Kakor je važna organizacija tako je važen tudi časopis. Kajti organizacija poroča o svojem delu potom časopisa, drugi dopisniki pišejo o delu in drugih zadevah v svojem naselbini. Posebej pa kadar so načelna vprašanja pred nami od katerih je odvisen naš društven, organizacijski napredek, kakor tudi za pravičen izhod iz današnje vojne, tedaj naravnost spoznavamo neizmerno vlogo časopisa v naši sredini.

Nahajamo se pred prvo obletnico Edinosti. Zato se mi zdi prav primerno spregovoriti nekoliko o listu samem. Prvič o njegovem pričetku in tudi njegovi vlogi, drugi pa kako delati in popirati svoj list.

Ako pogledamo danes ob njegovi obletnici, opazili bomo veliko spremembo pri listu. Poleg večjega števila njegovih naročnikov, dopisnikov, vidimo tudi napredek v Uredništvu.

V pričetku je bilo napad, toda že prvi besedi Edinosti, je lepo povedano, da smo od urednika do dopisnika le navadni delavci, brez višjih šol in gimnazij. Namreč ni nam bila naklonjena "sreča"

bolj spoznati se z slovnico in literarnostjo v splošnem kar bi nam bilo v neposredno pomoč. Kljub temu pa zadržali smo kot navadno zadrželi delavci in delavke v splošnem - poštenost in zvestostbe onim stvarim, ki prinašajo korist in rešitev v marsikaterih zadevah pri delu, stavki in protifašistični vojni. Torej na podlagi poštenosti in zvestobe spojnjevali smo sami svojo izobrazbo v tem oziru tako da kljub raznim nedostatom danes govorimo to, kar mislimo da je pošteno in vredno vpriligi naših interesov in interesov protifašistične borbe za konačno zmago in osvobojenje.

Stopnjema zapuščano za seboj tehnične napake in se dvigamo na višjo stopnjo medsebojnega spoznanja kakor tudi izobrazbe v političnih in nnarodnih zadevah. Toda poleg vsega tega je potrebno vztrajnega dela in požrtvovalnosti. Suhoparni prigovori in brez podlage kritika, je po mojem mnenju le osebna zavist, nepoznavanje stvari in končno pa ovira proti napredku. Člo-

POPRAVEK

Zadnjič je prišlo do črkostavne pomote in sicer v zadnjem odstavku članka glavnega tajništva V.P.Z. "Bled", zadnji red: "tam pa kjer je zastoj, pospeštvij zastoj". Pravilno se glasi: "Tam pa kjer je zastoj, pospeštvij proti zastoju."

Prosimo da se gornje uvaži prizadete pa da nam oprostijo. — Ured.

Frank Zaic

Želimo obilo uspeha Edinosti

Calgary - Ker nas Slovenec je tukaj res malo številno in še smo zravnem tega razkropljeni, seveda je tudi naše društveno polje z tem bolj ozko z manjšim uspehom. Kljub temu pa ne zaostajamo za drugimi naselbinami kadar se gre v kampanjo bodisi za naš list ali pa druge stvari v tekoči vojni. Delno nas seveda naša raztresenost tudi ovira, da ne pridemo večkrat skupaj, ampak vzame nekaj dni prej ko se zberemo. Zato smo z našimi zbirkami pri zadnjem terminu v kampanjah.

V zadnji kampanji Edinosti, gre seveda zahvala D. Popoviču, ki se je sam zavzel in zbral izmed nas nekoliko za tiskovni sklad. Toda upam da bo druga kampanja, tudi pri nas drugači uspeša. Namreč pripraviti se hočemo bolj kakor se smo v zadnji.

S zanimanjem smo seveda zasledovali splošen napredek kampanje. Kako so naši vrli rojaki in rojakovje zbirali denarno pomoč in tudi nove naročnine. Kolikor so posamezni dopisi o

kampanji zanimivi, so ravno toliko tudi drugi o življenju, delu in drugih društvenih in organizacijskih stvarih. Zato želimo slišati večkrat od rojakov: Miketiča, F. Sodoc, Martin Bajuk ki je tukaj nam prav dobro znam, da se večkrat oglasijo s dopisom.

Poleg tega je naša želja tudi, da postane vsak Slovenec in Slovenka vneti boritelj za svobodo in demokracijo. Da smo zedinjeni v geslu: Smrt fašizmu! Svoboda narodu! Ker danes so nepristranski samo tisti, ki so skriti zavezniki največje kriviločne zveri - fašizma.

Gradimo si sloga in zaupanje s zavestjo, da pride dan rešenja in zmage. Tedaj bo zasjalo solnce svobode tudi našemu zaslužjenemu narodu.

Imenna darovalcev vpriligi kampanje Edinosti so: M. Žalec dva dolarja, D. Popovič, C. Karan in M. Gruič po eden dolar. Po 50 centov M. Raščan, J. Rauh, J. Savorj. Tomšič, J. Mavrovč in M. Skoda. Po 25 centov Mrs. Orlicky.

Obilo uspeha Edinosti.

M. Žalec

Omejiti podžigalce verskih in narodnih pripadnosti

Toronto — Ze nešetokrat so naslovljene pritožbe v eni ali pa drugi zadevi na justični department v Ottawa. Kakor je pa razvidno, da je večina takih pritožb dobilo prav malo pozornosti justičnega ministra, če tudi so se vpriligi resnih zadev v tekoči vojni, dogajale nepoželjne stvari kjer kanada z svojo armado, industrijskimi proizvodi in zalogami sirovini, zav-

zema zelo važno mesto. Tembolj ako računamo po prebivalstvu, tedaj lahko rečemo da je skoraj na prvem mestu.

Nobenega dvoma pa ni, da so v njeni sredini elementi, ki skudujo in ovirajo vojne napore, neizpolnjujejo po določenih regulacijah posamezne zadeve v vojaških in tudi civilnih ozirih. Kot razvidno jih dobimo zdaj v vroči debati o posebni himni za Kanado, dobimo jih v uradih za razvrstitev delovne moči in mobilizacijske regulacije in dobimo jih posebej v gonji proti unijskega pokreta delavcev.

REVOLT V GRČIJI

Iz nacističnih virov poročil se omenja, da je vsa Grčija objeta narodnim revoltom, na kar je nasledil ukrep obsednega stanja.

Če že govorimo o poročilih nacističnih virov, tedaj nedvomno da nam bo razumljiva vest o revoltu, ki je poslužila prvič nacističnim oblastim prikriti svoje namere za nezastopni teror in nasilje proti narodu, češ pod izgovorom narodnega revolta — revolucije. Od druge strani pa tudi vemo in se pričakuje zavezniško invazijo evropskega kontinenta in da bi v tem slučaju narodni odpor poslužil notrajnemu udarcu proti nacističnim okupatorjem.

Dejstvo je, da se narod v Grčiji bori za svojo narodno svobodo in neodvisnost. Ravno tako se bori v Jugoslaviji, pod vodstvom Narodne Osvobodilne in Partizanske Armade. Ne čaka na priložnost da se nacistična sila utrdi in da popolnoma z pomočjo gestapovcev, belogardistov in narodnih izdajalcev, razoroži njegovo moč in jo podvrže prisilnemu delu kje v Nemčiji ali pa Italiji.

Za narod v zaslužjeni Evropi ni izbire. V bistvu izbira je edina, "ali se boriti častno za svobodo svoje domovine in naroda, ali pa podlegati sovražniku in prepuštviti njemu po volji nadaljevati zločinstva, nasilje in brezkraino izkoriščanje vpriligi vojne mašine fašizma."

Oni ki zagovarjajo čakanje po vzorcu "Mihajloviča", pozabljajo na gornje dejstvo. Pozabljajo na narod in njegovo osvobojenje z tem, ker v odprti borbi ni čakanja. Kajti posledica čakanja — je pogin — ne pa rešitev. Ta očitnost nasili k spoznanju one vrednosti, ki jo predstavlja Narodna osvobodilna in partizanska armada v zaščiti tisoč in tisoč življenj našega naroda, kateri bi drugače bil podvržen koncentracijskim taboriščem in prisilnemu delu kje v Nemčiji in Italiji.

Toda vse to ne ožira justični department vsaj v oni meri, kolikor se posamezne zadeve resne in zahtevajo pravičnost. Ravno tako zahtevajo pravičnost v sedajni vroči debati zaradi zastave in državne himne, to*je, spoznati le dejstvo tekočega časa, ki predvsem nedopuščajo podžiganju mržnje bodisi v narodnih, verskih ali pa katero koli drugih zadevah. V bistvu zahteva objektivno rešitev in odločitev le onih zadev na prvem mestu, ki so v narodnem in mednarodnem obsegu vpeljane za pobiti fašizem.

Justični minister se oslanja v več takih vprašanj na kanadske Francoze in pove, da je skoraj 35 odstotkov v armadi na drugo stran oceana, po narodnosti Francozi. Če tudi bi bil resnično ta odstotek kanadskih Francozov v armadi, ne more pa služiti kot za gonjo mržnje ali pa podcenjevanju. Nasprotno bi tak odstotek moral služiti izključno protifašistični zavesti, za vzpodbudo tudi ostalim provincijam. Zatem so verska vprašanja katera v nekaterih slučajih segajo precej globoko proti enotnosti kanadskega naroda.

Čas je, da se enkrat spregledajo te nedopustljive stvari in doženejo v sklad sloge in napredka kanadskega naroda.

KOČE V PREDMESTJU BERLINA

Stockholm — Neki očevidec pravi, da je nastalo veliko pomankanje stanovanj v Nemčiji, kot vzrok zavezniškega bombardiranja. Poleg tega pa nadejajoč se bombardiranja tudi v bodoče, pravi dotičnik, da so Nemci pričeli graditi kočje v predmestju Berlina.

Kaj bo če zmanjka kočje za fitlerja? To so pa že zdavnaj preračunali njemu v počast v splošnem, namreč: "Sest stopal dolgo in pet globoko."

RAZMEHE FARMARJEV Jugoslavija in Grčija kot mostišča invazije

Dopisnik "Canadian Tribune" W. M. Turple med drugim o razmerah farmarjev omenja naslednje:

"Zmaga nad sovražnikom, je kajpak odvisna od odbožnosti pripravnosti zaveznikov, rezervnih zalog, raznih mineralov, železne in jeklene rude, ter splošnih izdelkov v tovarnah.

Navadno tudi v govorih se poudarja o omenjenih sredstvih, ker brez njih in splošne pripravnosti, zmaga bi bila nemogoča. Toda poleg vseh teh sredstev v bistvu se moramo sprijazniti z produkti, ki niso nič manj važni od prej omenjenih. Zaprav so ravno tako osnovna zmaga, kakor je železo, jeklo in razni drugi minerali visoko razvite tehnike v vojnih zadevah. In to je živež, — ga dnevno rabimo tako za proizvodnjo orožja, obleko itd., kakor je potreben vojakom na bojni črti.

Toda razmere farmarjev s oziranjem na potrebo poljedelskih strojev za obdelovanje polja, so resne. Po nekod celo neznosne, kar je glavni vzrok proti pospešitvi poljedelskih pridelkov.

Precejšnje število je farmarjev, ki ne lastijo recimo traktor. Zaradi vojnih izdelkov, prizadeti so seveda izdelki delno za civilne potrebe, kar je tudi do gotove meje pravilno. Ampak prizadeto je istočasno poljedelstvo, ki nemore za starimi stroji dati toliko dela, kot je predvsem v teku vojne za živež potrebno.

Kaj je potrebno v tem oziru je to, da vlada izdela program v splošnem, ki bo dajal pomoč farmarjem bodisi s razvstivjo potrebnih strojev, ali pa s novim izdelkom istih.

Potrebni so v tem oziru tudi lokalni odbori, ki bi na kolektivnem način dosegli najboljši sporazum in nadomestitev potrebnih stvari, kot sem omenil, zlasti poljedelskih strojev. Dati priložnost tudi onemu farmarju, ki dosega lastuje le par konj, njegova volja pa je, da čim več obdela zemlje in z tem gotovo pomaga k proizvodnji živeža v splošnem.

To so pač zaveze, ki jim moramo dati vso pozornost in se tudi v govoru spomniti na osnovno podlago proizvodnje živeža za zmago nad sovražnikom.

BREZPLAČNA VOZŃJA ZA VOJAŠTVO

Toronto. — Ravnateljstvo polnične železnice in avtobusov je naznanilo zadnje dni v minulnem tednu, da bo odslej za časa vojne, vojaštvo enega in drugega spola ob nedeljah imelo brezplačno vožnjo, ravno tako eden otrok v spremstvu, toda ne sme meriti več kakor 53 palcev visočine.

Med tem ravnateljstvo omenja, da je bil gornji sklep že pred nekaj meseci v svojem načrtu, kateri pa končno stopi v veljavo za vožnjo ob nedeljah sicer od 6 ure zjutraj do polnoči, takoj z pričetkom julija.

KUPON ZA SPREMEMBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spolnite spodnji kupon:

Ime: .....

Ulica, hš. št. ali poštni predal .....

Mesto: ..... Prov. .... Drž. ....

NOVI NASLOV:

Ime in imek: .....

Ulica, hš. št. ali poštni predal .....

Mesto: ..... Prov. .... Drž. ....

Pošljite z spremembo naslova ali pa ponovite naroč.

EDINOST
206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.

Očistili Naj Bi Stare Shrambe Ki Smrde Od Pregreh

Nekdo je enkrat sicer od skromnih delavcev omenil: "Gobežda-čev se nikdar ne manjka in med dobrim zrnjem dobimo tudi snet".

Tako nekaj podobnega bi bilo primerno za one, ki trdijo da je raspust tretje Internationale zmaga demokracije. Pozabili pa so omeniti, čigave "demokracije"? Kajti zadnjih 25 let pometajo stare shrambe iz spisov na poseben način o demokraciji in socializmu, čemu bi bil najbolj podoben "chewing gum", ki ga človek žveči in žveči, ko so pa naveliča ga pritisne na skrivno mesto pod sedalo, mizni kotiček in td. Toda čez dolgo časa potem ko se sicer razgreje, razvlači se na ostuden način in posebno je križ božji a njim, če se razmaže na podu.

Če hočete vedeti o genijih nove "demokracije", tedaj za božjo voljo nikar pozabiti na vodjo Finskih socialistov, Mr. Tanner. Kako velike zasluge ima on pri Mr. Mannerheim-u, gestapovcih in Hitlerju. Toda narod ne pozna demokracijo v Finski, rezen prej omenjenih in gestapovcev.

Kaj pa Mr. Blum, oče neinterencijskega odbora proti pomoči Španski narodni republiki. Res zasluge? Ni hče ni mogel storiti ne-kaj bolj vprid fawistični agresiji, ter vprid fawizmu, kakor po njegovem pojmovanju o demokraciji in socializmu. Kajti za časa njegove vlade, nemoteno so nadaljevali zlobno delo proti interesom francuskega naroda, fašistični vodje po vzoru De la Roux. Ni jim se zgodilo ničesar žalega, posledice njegovega vladanja so preočitne za navadni argument, ampak katastrofalna tragedija proti demokraciji in socializmu.

Tukaj imamo pa Mr. Norman Thomas. Ali ni res tudi on imeniten genij, ok pravi da je Internacionala bila mrtva sem od 1929 leta. Čudež božji! Georgi Dimitrovtajnik komunistične Internationale, je pa razkrinal nemški fawizem v pravi luči na sodnijski raspravi po požigu Rajstaga v Nemčiji. Norman Thomas pa ni verjel, da je kaj takega mogoče v Nemčiji? Tudi po njegovem kovu soptniki, so razlagali zadeve in razmere v Nemčiji, na svoj način, ki je bil le na pogubo nemškega naroda v splošnem, brez izjeme na politično pripadnost. Njihovo razlago pogubila je

doba — doba biča nedoslednost in ostaja le karaktističnem odraz o taki razlagi, Tanner, Blum, Thomas in drugi. Taki ou spisali povest, ki bo pričala delavskemu razredu še daleč potem, ko bo iztrebljena vsa snet iz ljudske družbe, kot svarilo proti pregreham storjenih proti njegovih interesov.

LTRETJA INTERNACIONALNA IMA UASLUGE

Brez izjeme kako kdo drugače prepričan na svet, njegovi uredbi sistema kapitalizma, socializma in td., fakte je ne mogoče pobiti za radi pomot in sebične volje. Tako je z razpustitvijo tretje Internationale, ki je v političnih ozirih delavskega razreda v svetovnem obsegu odigrala zelo važno in značilno vlogo. Posebno pa od prihoda fašizma na oblast v Nemčiji, izjave tretje Internationale, so važen dokument, ki odgovarja tudi za današnje dobo. Ako izjave niso do bile podporo v svetovnem obsegu sicer po večini naroda, grede zasluge onim elementom, ki so podžigali gonjo proti enotnosti in slogi delavcev, proti enotnosti vsih svobodoljubnih sil v borbi proti fašistični agresiji.

Nemški fašizem je dobil prvi političen udarec v letu 1933, to je na sodnijski obravnavi po Georgi Dimitrovem. Ali ni takrat jasno povdaril potrebo enotne fronte proti fawističnemu barbarstvu? In kaj so odgovorili prej omenjeni prijatelji "socializma"? Mar so spoznali to resnično? Kaj še! Odrihali so vred z fawistično propagando proti "rdečega strašila", vedoč da delajo škodo — da prizadejajo izdajalskim potom proti delavskih in narodnih interesov. Do tega sklepa pride pošten delavec brez izjeme če tudi ne pripada eni ali pa drugi stranki, ko celo v današnjem času si prizadevajo razlagati na poseben sicer vedno svoj način o demokraciji in socializmu.

Drugi važen dokument, ki bi bilo prav dobro da ga vnovič prouče in skušajo se sprijazniti z dejstvom, sedmega kongresa Internationale v marsičem, največ pa vprid proti delavskih interesov. Za to jih danes delavci spomenu, ter jim bodo dali zasluge po njihovem delu, ko pride čas.

Delavec

Kaj takega je mogoče pod oblastjo fašizma

Moskva — Vera Kovalenko, kateri se je posrečilo uiti iz nacističnih koncentracijskih taborišč, pripoveduje o nečloveškem postopanju z dekleti iz Ukrajine, Belorusije in drugih okupiranih krajev Sovjetske Unije v Nemčiji.

Kajpak najprej so delno zdravniško preiskana in potem jih v večji skupini gonijo na tržišče, pripoveduje Vera. Tako je neka ženska kupila 50 oseb sovjetskih državljanov po zelo nizki ceni.

Elizabeth P. je kupljena v Münihu za tri nemške marke, Zoya O., za dve predvojna valuta marke — 24-centov.)

Predvojno so večina teh deklet hodila v šolo, vzivala razna razvedrila in zabavala se po dnevnem opravku v raznih športnih, znanstvenih in drugih tečajih ob večeru. Zda pa so po potrditvi nezasišlanemu suženstvu o katerem tudi v sanjah se ni moglo pričavati, da je kaj takega mogoče v XX-stoletju človeške družbe.

V koncentracijskih taboriščih so neznosne razmere. Od pete ure zjutraj do pozno v noč so na delo. Nikdar ne gremo k počitku prej polnoči. Naša obleka je le cunj ali pa po večini za kaznenice zaradi razpuznavanja. Delo ki ga opravljamo je: "čiščenje hlevov, pranje, na polju, čiščenje stranišč po mestih itd. Namreč delo, ki ga nismo nikdar prej opravljale, povrh tega pa brez plačno. Ni hče tukaj nima usmiljenja nad nami. Po večini pazniki izgledajo, kakor da bi nas žive pokopali.

Maria F., ki opravlja nesnažno delo v Berlinu, je skušala uiti, toda ni se ji posrečilo. Prijeli so je in tako postopali z njo, da je v par dneh potem podlegla strašnim udarcem.

Moja prijateljica Nadja je proslila za kosček kruha na eni železniški postaji. Nemci so je pa tako pretepli, da je bila bolana nekoliko dni potem od udarcev.

V dobi Rimljanov in suženjev južno ameriških republik, so mogočni plantažniki vsaj hranili svoje sužnje, toda v Nemčiji ruski sužnji so tako poceni, da niso vredni gole hrane. Če kdo umrje od gladi, ga lahko nadomesti za dve ali pa

IZ PRED VOJAŠKEGA SODIŠČA

Italijani so ustrelili kot talce, brez vsake sodne obravnave pesnike: Mirana Jarca — Ivana Campa — Vinko Košaka — Ivana Roba — žurnalista Dušana Podgornika — ter inženerja Antona Stebija.

Internirani so naslednji profesorji ljubljanske univerze: — dr. Zviter — dr. Vogelnik — in Marija Borštnikova.

Dalje so internirani naslednji slovenski pisatelji in umetniki: Juš Kozak — Ferdo Kozak — France Bevk — Franc Albrecht — Tone Suhar — Ludvik Mrzel — Franc Vodnik — Lojze Udovč — Milena Mohoričeva — Niko Pernat — Drago Vidmar — Januv Vidmar — Ljubo Ravnikar — Milan Sever — Bojan Stupica — Slavka Severjeva — Josip Zmajek — Rudolf Kiovsij — Viktor Smolej — Silvo Torker — in Ciril Vidmar.

Poročilo tudi omenja, da je bil ustreljen, — Hinko Smrekar, znani slikar; interniran je bil univerzitetni profesor dr. Kidrič, o čemur smo že svoječasnoro poročali.

Iz poročila je videti, da so Itajjani poslali v internacijo ali postrelili kot talce v s o m l a j s o g e n e r a c i j o slovenskih pesnikov, pisateljev in umetnikov.

REKORDNA PRODAJA STALINOVEGA GOVORA

New York — Ravnokar je izšlo tretje izdanje iz tiska Stalinovega govora v tekoči vojni, poročila državna publikacija v Moskvi, ki je tiskan v 5 milijonov izvodov. Z tem je rekordna prodaja Stalinovega govora v letu 1943. Do tega časa je držal rekord Wendel Willkie z knjigo "En svet", ki se je tiskala v en milijon izvodov.

tri marke na tržišču. Zajutrjek je skodelica vode in 50 gramov črnega kruha, kosilo le po imenu nekaj juhe in 100 gramov kruha, za večerjo kozarec vroče vode z 50 gramov kruha.

Večina izgleda le senca svoje prejšnosti. Natalia L., ki je v Berlinu pravi: "Tukaj dobimo zajutrjek kosček kisel in neokusen kruh in kozarec, nekakšne vode, za kosilo smrdečo juho. Stokrat slabše kakor pa kje v zaporu. Zdi se mi da bi me le malo močnejši sunek vetra spravil na zemljo. Le toliko sem pri življenju, da komaj zrak požiram. Obležene smo v cunjah nobene pritožbe niti zamisliti si ni mogoče. "Mama — dostikrat premišlujem o tebi in o našem domu. Kako se mi krči srce ob tem spominu v želji, da me odeneš in da se malo ogrejem v tvojem objemu. Oh — če bi ti le vedela kako dolgočasno mi je v tej tuji in strašni zemlji. Toda . . . kdaj bom zopet doma? Kdaj me boš objela, kar solze polivajo moj obraz, ljuba mati. Tako je napisala gornjih par besed Natalia L., ki so po naključju srečno prispele vred z Elizabetom P., v njeno rojstvo vas.

Tisoč deklet se nahaja v tako nezasišlanih razmerah, podvrženih samovolji podivjanih paznikov in drugih nečloveških regulacijah. Kljub temu njihovih ljubezen do domovine in načinu življenja ki jim ga je dala Sovjetska Unija, hrabri njihovo srce in napolnjuje nezrečivo mrznjo za osvetlo nad divjaštvom in zločinstvom nemškega fašizma. Tisočih teh deklet, matera, žena, otrok in možkih, bo dajalo obsodbo za storjene zločine, posameznim nemškim zločincem. Toda težke arne sovjetskemu in drugim zaslužnjim narodom, bode neizbrisani spomin fašističnih barbarjev v svetu v splošnem.

VAŽNO ZA TORONTO

Odsek Zveze Kanadskih Slovencev v Toronto, sklicuje za prvo nedeljo v avgustu javno sejo, ter se radi tega naproša tukaj poslušajo Slovenska društva in tudi izveče Slovence in Slovenke, da ta dan ne prirejajo kakšno zabavo ali pa izlet, ampak da se splošno vdeležimo omenjene seje.

Na sejo povabljen je vsak Slovenec in Slovenska ne glede na člansko pripadnost, kakor je omenjeno v tovrsto je podana sugestija odsekom Zveze z strani glavnega odbora v javni okrožnici.

Na dnevnem redu so vprašanja prve konvencije, ki se bo vršila tukaj v Toronto, dne 7 in 8 septembra. Potrebno je izvoliti delegate za konvencijo, obenem pa po našem skupnem mišljenju pripraviti bodiči načrt za organizacijo, njena pravila, število članov glavnega odbora in še dosti drugih vprašanj spadajoč v to delo.

Kakor je razvidno iz omenjenega, konvencija se bo vršila na polni demokratični podlagi, tako je naša želja da se vrše tudi posvetovanja o konvenciji, bodočem načrtu itd., skupno z vsemi stanujočimi Slovenci v naši naselbini. Naš namen ni delati izjemo radi članske pripadnosti, ampak želja da se skupno posvetujemo, kako in na kateri način bo naše delo rodilo najboljši uspeh vprid zmagi nad sovražnikom, tudi vprid gnotne podpore kadar se ukaže priložnost našemu trpečemu narodu v starem kraju.

Zato smatramo da so to naloge nas vseh. Vsi mi na eden ali pa drugi način gojimo v srcu, največ zaupanja in smo pripravni žrtvovati vse, da se osvobodni naš in drugi trpečji narodi v starem kraju. Vsi zavedamo eni več drugi manj, da je naš obstanek odvisen o izhodu tekoče vojne, katera po svojem obsegu in činkovitosti presega vse dosedajne. Glavno pa v nezasišlanem nasilju in terorju nad zaslužnjimi narodi v Evropi.

Seja se bo vršila kot navadno v Bolgarsko-Macedonski dvorani 386 Ontario St., ob 2 uri popoldne. Vstop dovoljen vsakemu. Pridite v čim večjem številu.

Odbor.

NESRECA FINSKE

Pred nedavnim priobčil je "Toronto Star" izjavo glavnega tajnika P. Mertanen, "Finnish Canadian Democratic League" (Finsko Kanadaska Demokratična Zveza). Radi značaja njegove izjave v naslednjem je prevod nekoliko odstavkov.

"Finska vlada je odgovorna tako za nesrečni položaj države, kakor tudi narod. Njena propaganda je uspešna preslepiti marsikoga. Zaprav kakšen vzrok naj navedemo za propagando proti Rusiji? Finska in Rusija, ste obmejni državi in zadnja prizadevajoč si nekajkrat vse mogoče da bi prišlo do boljšega sporazuma in odnošajev. Toda proti uspeha! Koliko krat si je Rusija prizadevala za boljše odnošaje in dajala jim prednost, Finska vlada nasprotno pošiljala je venomer svoje predstraže na mejo, kjer so izvalje spopad in na ta način posluževala odvratne propagande proti Rusiji. Na žal temu, da javnost ni bila obširno obveščena o tej resničnosti. Obratno Finska vlada dvignila je krič: Češ Finska je straža zapadne civilizacije proti ruskega "barbarizma". Z tem odvratnem krikom je dokaj uspešna preslepiti javno mnenje tako v Finski, kakor tudi na zunaj, kot način obrambe demokracije.

Resnica je pa bolj očitna,

koč si kakor je omenjeno mirnim potom doseči sporazum, ni čudno da je Finska vladajoča klika zavrgla vse, razen obmejnih intrig in pripravnost tla za vojno proti Rusiji, kot podlaga napada nemškemu fašizmu.

Danes Združene države javno omenjajo posamezna mesta na Pacifiku in drugod v svetu, kot predpogojno za obrambo njihovih interesov. Toda nikjer kakoršne koli razburljivost. Ko je pa Rusija zahtevala obrambo svojega obmejnega mesta Leningrada, le pred razdaljo topniškega napada na mesto, je to povzročilo razburljivost, obsojanje in žgočo kritiko proti Rusiji? Vprašajmo se le zaradi dostojnosti zakaj?

Jasno je ako bi bila demokratična vlada v Finski, bi ne dopustila tako propagande kakor tudi drugih priprav za vojno proti svojega sosedu, ampak bi skušala doseči sporazum, ki bi bil vsekakor prinesel ogromno korist narodu in državi. Ker pa to ni bil slučaj nikoli v Finski, razen v izjavah vlade, izjavah pred volitvami in td., je Finska dežela vred z narodom zapletena v tako nesrečo in bedo, katero bo čutila in leta po tej vojni. Za vse to odgovoren je vladajoči razred v Finski".